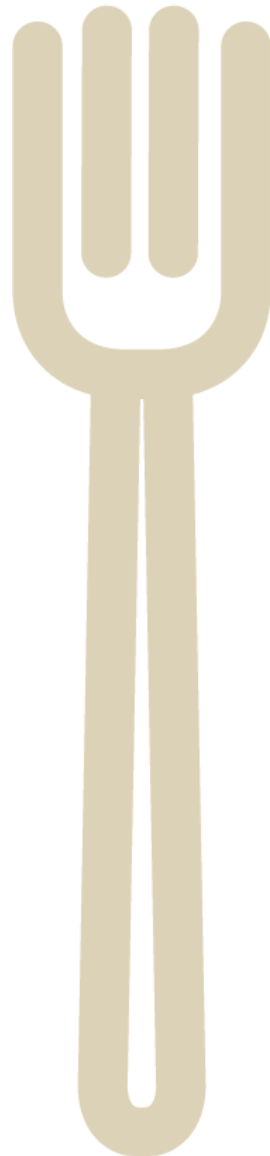

**Menettelyt eläinperäisten elintarvikkeiden
viennissä Euraasian talousliittoon
- Ohje elintarvikealan laitoksille ja
valvojille**

Sisällysluettelo

1. Määritelmät	3
2. Euraasian talousliiton vientivalvontajärjestelmä	4
2.1. Laitosten valvojille tarkoitettu koulutus	6
2.2. Laitosten valvojien tekemät tarkastukset	6
2.2.1. Vientikiellossa oleviin laitoksiin kohdistuvat tarkastukset	7
3. Laitoksen vientihyväksyntä	7
3.1. Laitoksen hakemus vientihyväksyntää varten	9
3.2. Hyväksyntätarkastus	9
3.2.1. Valvojan tarkastuksen valmistelu ja tarkastuksen kulku	10
3.2.2. Tarkastustuloksen arviointi	11
3.2.3. Korjaavat toimenpiteet tarkastukselta ja niiden seuranta	12
3.2.4. Vientihyväksyntätarkastuksen jälkeiset Ruokaviraston toimet	13
4. Eläinlääkintötodistukset	14
4.1. Lisävakuudet eläinlääkintötodistuksiin	15
5. Viennin rajoitukset	15
5.1. Kohdemaan lisättyyn valvontaan ja tuontirajoituksiin liittyvät selvityspyynnöt	16
5.2. Selvityksen sisältö	17
6. Palautuserät	18

1. Määritelmät

Tässä ohjeessa tarkoitetaan:

Venäjän viranomaisella: Venäjän eläinlääkintä- ja kasvinterveyslaitosta (Rosselkhoznadzor).

Tulliliitolla: Valko-Venäjän, Kazakstanin ja Venäjän tulliliittoa (Customs Union, CU). Tulliliiton sivut: <http://www.tsouz.ru/Pages/Default.aspx>

Euraasian talousliitolla: Armenian, Kirgisian, Valko-Venäjän, Kazakstanin ja Venäjän talousliittoa.

Euraasian talouskomissiolla: Euraasian talousliiton lakiasäätävää elintä (Eurasian Economic Commission Collegium, EECC). Euraasian talouskomission sivusto: <http://www.eurasiancommission.org/>

Laitoksella: kala-, liha- ja maitoalan laitosta tai laitosta, joka varastoi edellä mainittuja tuotteita vientiä varten, ja jolla on elintarvikelainsäädännön edellyttämä eläimistä saatavia elintarvikkeita käsittelevien elintarviketuoneistojen eli laitosten hyväksyntä. Tällainen laitos voi olla tuotteita valmistava **prosessilaitos** tai raaka-aineita ja/tai tuotteita varastoiva **varastolaitos**.

Toimijalla: laitoksia ja viejiä, jotka ovat mukana viennissä Euraasian talousliiton alueelle.

Laitosta valvovalla viranomaisella: laitoksen valvonnasta vastaavaa viranomaista (kunta/kuntayhtymä, aluehallintovirasto tai Ruokavirasto).

Laitoksen valvojalla: laitoksen valvonnasta vastaavaa virkaeläinlääkäriä. Laitoksen valvonnasta vastaava virkaeläinlääkäri voi olla kunnaneläinlääkäri (ETL 441/2013 71 §), Ruokaviraston tarkastuseläinlääkäri (ETL 441/2013 84 §) tai poroteurastamoissa aluehallintoviraston läänineläinlääkäri (ETL 441/2013 85 §).

Eläinlääkintötodistuksella: vientieräkohtaista eläinlääkintötodistusta (veterinary certificate), josta on käytetty eri yhteyksissä myös nimityksiä terveystodistus, vientitodistus ja veterinääritodistus.

2. Euraasian talousliiton vientivalvontajärjestelmä

Jos haluat viedä Euraasian talousliiton maihin eläviä eläimiä, eläinperäisiä elintarvikkeita tai rehuja, on yrityksesi pääsääntöisesti kuuluttava Ruokaviraston vientivalvontajärjestelmään ja viejälaitokset on hyväksyttävä vientiin. Tämä koskee sekä tuotteen valmistajaa että varastojaa. Ruokavirasto on vakuuttanut Venäjän viranomaisille täyttävänsä vientivaatimukset ylimääräisen vientivalvontajärjestelmän avulla, johon sisältyy eläinlääkintötodistusten hallinnointi ja ylläpito, ylimääräinen vientivalvonta laitoksissa keskusviranomaisen toimesta, valvojen ja toimijoiden koulutukset ja ohjeistukset sekä yhteistyö kohdemaiden viranomaisten kesken.

Lisäksi Ruokavirasto tekee laitoksiin säännöllisiä auditointeja. Ruokavirasto tekee laitoksiin keskusviranomaiselta edellytetyt säännölliset auditoinnit Venäjän hyväksymiin vientilaitoksiin. Ruokaviraston auditointisuunnitelman mukaisesti valmistavissa laitoksissa vientiauditointi suoritetaan noin kolmen vuoden välein ja ainoastaan tuotteita varastoivissa laitoksissa noin viiden vuoden välein. Ruokavirasto voi myös pyytää ulkopuolista tahoa suorittamaan tarkastuksia. Lisäksi Venäjän ja Euraasian talousliiton viranomaisilla on oikeus tehdä tarkastuksia hyväksymiinsä vientilaitoksiin. Ruokaviraston ja kohdemaan auditointien kulut sisältyvät vientivalvontajärjestelmän kuluihin.

Lisätietoja valvontajärjestelmästä löytyy Ruokaviraston internetsivuilta:

<https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/tuonti-ja-vienti/vienti-eun-ulkopuolelle/maakohtaista-vientitietoa-kontissa/eurasian-talousliitto/vientilaitokseksi-hyvaksyminen/>

Armenia, Kazakstan, Kirgisia, Valko-Venäjä ja Venäjä muodostavat Euraasian talousliiton, joka perustettiin vuonna 2015. Talousliiton tarkoituksena on muun muassa tuotteiden vapaa liikkuminen näissä maissa. Kaikki Euraasian talousliiton jäsenmaat ovat WTO:n jäsenmaita lukuun ottamatta Valko-Venäjää. Ennen Euraasian talousliittoa Kazakstan, Valko-Venäjä ja Venäjä muodostivat Tulliliiton, jonka kanssa EU on neuvotellut muun muassa eläinlääkintötodistuksista.

WTO-jäsenyytensä myötä Venäjä on sitoutunut vaatimaan eläinperäisiä elintarvikkeita valmistavien **laitosten vientihyväksyntää** vain seuraavien tuoteryhmien osalta: liha ja lihavalmisteet, kalastustuotteet (ml. elävät kalat), raat maitovalmisteet ja munavalmisteet. Käytännössä Venäjän viranomaisen on kuitenkin edellyttänyt laitoksen vientihyväksyntää kaikkien (myös muiden kuin raakojen) maitotuotteiden viennissä Venäjälle. Valko-Venäjä voi edellyttää vientilaitosten hyväksyntää laajemmin kuin Venäjälle vietäessä (myös mm. kaikki maitotuotteet, jäätelö, kuorelliset munat, yhdistelmätuotteet, kaseiini, gelatiini, suolet, mahat ja virtsarakat).

Ruokavirasto voi veloittaa vientivalvontajärjestelmään kuulumisesta laitoksilta vuosimaksun, mikäli vuosimaksua ei subventoida valtion toimesta. Vuosimaksun suuruus määräytyy järjestelmään osallistuvien laitosten lukumäärän mukaan. Maksulla ei pyritä saamaa voittoa, vaan sillä katetaan valvontajärjestelmien ylläpitämisestä koituvat kulut. Mitä enemmän laitoksia järjestelmään liittyy, sitä pienempi on laitokohtainen maksu. Vientipalveluiden ajantasainen hinnasto yrityksille löytyy osoitteesta:

<https://palvelut2.evira.fi/hinnasto/>

Euraasian talousliiton maista vientioikeutta hakevalla laitoksella on oikeus missä tahansa vientihyväksyntäprosessin vaiheessa ilmoittaa kirjallisesti valvojalle ja Ruokavirastoon, että se ei halua enää hakea vientioikeutta tai halua perua saamansa vientioikeuden. Samoin jo vientiin hyväksytty laitos voi milloin tahansa ilmoittaa luopuvansa vientihyväksynnästä. Tarvittaessa valvoja välittää saamansa tiedon Ruokavirastoon.

Venäjän-vientiin hyväksytyjen suomalaisten laitosten ja tilojen luettelo on nähtävissä Venäjän viranomaisen internet-sivuilla:

<http://www.rosselkhoznadzor.ru/fsvps/importExport/finland/index.html? language=en>

Valko-Venäjän vientiin hyväksymien laitosten listat:

<http://www.dvsn.gov.by/tamozhennyi-soyuz/reestr-3-h-stran/>

Kazakstanin vientiin hyväksymien laitosten listat:

<https://www.gov.kz/memleket/entities/moa?lang=en>

Lisätietoja Euraasian talousliiton vaatimuksista löytyy myös EU-Komission internet-sivuilta:

https://ec.europa.eu/food/safety/international_affairs/eu_russia_en

2.1. Laitosten valvojille tarkoitettu koulutus

Venäjän viranomainen on edellyttänyt Euraasian talousliittoon eläinlääkintötodistuksia myöntävien ja Venäjän vientilaitoksia valvovien virkaeläinlääkäreiden kouluttamista. Valvojien koulutus sisältyy Ruokaviraston vientivalvontajärjestelmään.

Ruokavirasto järjestää koulutusta Euraasian talousliiton vientiin hyväksytyjä laitoksia tai hyväksyntää hakevia laitoksia valvoville virkaeläinlääkäreille. Koulutuksen tavoitteena on, että laitoksia valvovat virkaeläinlääkärit pystyvät itsenäisesti valvomaan Euraasian talousliiton -viennin erityisvaatimusten noudattamista laitoksissa. Osa koulutuksesta on toteutettu virkaeläinlääkäreiltä vaaditulla verkkotentin suorittamisella.

Koulutus- ja tenttivaatimus koskee myös henkilöitä, jotka sijaistavat eläinlääkintötodistuksia myöntäviä virkaeläinlääkäreitä tilapäisesti esim. loma-aikoina ja sairastapauksissa. Sijaisilta ei edellytetä osallistumista Ruokaviraston koulutuksiin. Jotta sijainen voi myöntää Euraasian talousliiton -viennin eläinlääkintötodistuksia, todistuksia varsinaisesti myöntävän virkaeläinlääkärin on koulutettava sijaisensa ja sijaisen on osallistuttava Euraasian talousliiton -viennin laitosvalvonnan verkkotenttiin.

Tarkemmat tiedot koulutuksesta ja verkkotentistä löytyvät valvojille avoimesta Ruokaviraston ekstranetistä:

<https://pikantti.ruokavirasto.fi/pages/viewpage.action?pageId=5969054>

2.2. Laitosten valvojien tekemät tarkastukset

Laitoksen valvoja tekee Euraasian talousliiton hyväksyntätarkastuksia, säännöllisiä ylläpitotarkastuksia sekä vientikielloista johtuvia ylimääräisiä tarkastuksia. Tarkastuksia voivat tehdä laitoksen valvojan

lisäksi hänen sijaisensa, jos sijaisella on riittävä tieto laitoksen toiminnasta. Valvontaviranomainen voi periä tarkastuksesta hinnastonsa mukaisen maksun.

Paikallinen valvoja suorittaa vientihyväksyntätarkastuksen Euraasian talousliiton vientihyväksyntää hakeneeseen laitokseen. Hyväksyntäprosessi on kuvattu tämän ohjeen kohdassa 3.

Kaikkiin Venäjän ja/tai Euraasian talousliiton hyväksymiin laitoksiin tehdään kansallisten tarkastusten lisäksi ylimääräistä vientivalvontaa. Laitoksen valvoja tekee hyväksytyihin vientilaitoksiin Vientivalvonnan Oiva-arviointiohjeen hyväksytyille elintarvikehuoneistoille (18518) mukaisesti vientihyväksynnän ylläpidon tarkastuksia. Tarkastuskäynti arvioidaan Oivaan ei-julkisille vientiriveille 20.1-20.11. Näin Ruokavirasto vakuuttaa kohdemaiden viranomaisille vientivaatimusten täyttymisen. Tarkastusten perusteella arvioidaan, miten hyvin laitos täyttää tapauksessa sovellettavat Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimukset.

2.2.1. Vientikiellossa oleviin laitoksiin kohdistuvat tarkastukset

Mikäli jokin laitos on asetettu kohdemaan laitoslistalla vientikieltoon, ei kyseiseen laitokseen tarvitse tehdä vuosittaista vientihyväksynnän ylläpitotarkastusta. Vientikiellon purkaminen edellyttää kuitenkin tarkastuksen tekemistä ja sen toteamista, että laitos täyttää Venäjänviennin edellytykset.

3. Laitoksen vientihyväksyntä

Useimpien eläimistä saatavien elintarvikkeiden vienti Venäjälle ja Euraasian talousliittoon edellyttää sitä, että tuotteen valmistavalla laitoksella on Venäjän ja Euraasian talousliiton viranomaisen vientihyväksyntä. Laitoshyväksyntävaatimus koskee myös kalastus-, liha- ja maitotuotteiden eläinperäisiä raaka-aineita.

Valmistavan laitoksen lisäksi laitoshyväksyntä vaaditaan useimmiten myös varastolaitokselta, josta vientilastaus tapahtuu ja lisäksi laitoksilta (esim. varastointi, kypsytys), joihin tuote puretaan sen valmistamisen ja vientilastauksen välillä.

Taulu 1. Elintarvikkeen valmistuksen ketjussa olevat laitokset, jotka tarvitsevat vientihyväksynnän.

Lihan, lihavalmisteen, kalan, kalastustuotteiden, maidon ja maitotuotteiden vienti on sallittua, kun:

- Raaka-aineet* ovat peräisin Venäjän tai toisen Euraasian talousliiton maan viranomaisen hyväksymästä laitoksesta
- Tuotteet on valmistettu Venäjän viranomaisen tai toisen Euraasian talousliiton maan viranomaisen hyväksymässä laitoksessa
- Valmiin tuotteen varastointi tai kypsytys tapahtuu Venäjän viranomaisen tai toisen Euraasian talousliiton maan viranomaisen hyväksymässä laitoksessa
- Tuotteen vientilastaus tapahtuu Venäjän tai toisen Euraasian talousliiton maan viranomaisen hyväksymässä laitoksessa
- Venäjän laitoshyväksynnällä voi viedä kaikkiin Euraasian talousliiton maihin ja toisen Euraasian talousliiton maan viranomaisen laitoshyväksyntä oikeuttaa viennin ainakin kyseiseen maahan.

* koskee vain eläimistä saatavia raaka-aineita

Suomessa toimivan laitoksen, joka haluaa vientihyväksynnän johonkin Euraasian talousliiton maahan, tulee pystyä osoittamaan laitosta valvovalle viranomaiselle ja Ruokavirastolle täyttävänsä Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimukset. Vaatimusten pääkohdat on esitetty ohjeessa [Vientivalvonnan Oiva-arviointiohjeet hyväksytyille elintarvikehuoneistoille](#) (18518).

Kun laitoksen valvonnasta vastaava virkaeläinlääkäri on saanut riittävät vakuudet vaatimusten täyttymisestä, viranomainen vakuuttaa Ruokavirastolle laitoksen täyttävien vientivaatimukset. Tämän jälkeen Ruokavirasto ehdottaa laitoksen hyväksyntää Venäjän tai esimerkiksi Valko-Venäjän viranomaiselle. Venäjän tai Valko-Venäjän viranomaisen hyväksynnän jälkeen asia siirtyy Euraasian talousliiton hyväksyntään. Vienti voi alkaa vasta, kun laitos on saanut hyväksynnän vientiin sekä kohdemaasta että Euraasian talousliitolta. Lisätietoja saa Ruokaviraston [internetsivuilta](#).

Vuoden 2015 alusta alkaen eläviä eläimiä ja eläimistä saatuja tuotteita on saanut viedä Suomesta EU:n ulkopuolelle vain, kun toimija on ilmoittanut aikeistaan viedä Ruokaviraston ylläpitämään **viejärekisteriin**.

Lisätietoja ja linkki ilmoittautumiseen:

<https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/tuonti-ja-vienti/vienti-eun-ulkopuolelle/rekisterit-viennissa/>

3.1.Laitoksen hakemus vientihyväksyntää varten

Kun toimija toivoo tuotetta valmistavalle laitokselleen vientilupaa johonkin Euraasian talousliiton maahan, hän aloittaa laatimalla vapaamuotoisen perustietohakemuksen ja sen liitteeksi Euraasian talousliiton vaatimusten mukaisen vapaamuotoisen vientivalvontasuunnitelman paikalliselle laitosta valvovalle viranomaiselle sekä Ruokavirastolle osoitteeseen europa@ruokavirasto.fi. Vientihyväksyntää haettaessa toimijan tulisi jo olla perehtynyt Ruokaviraston vientimenettelyihin liittyviin ohjeisiin ja toimialaansa koskeviin vientivaatimuksiin. Toimijalla on velvollisuus selvittää toimialaansa ja tuotantoprosesseihinsa liittyvät erityisvaatimukset.

Toimija kirjaa hakemukseen vietävät tuotteet, kohdemaan tai kohdemaat, johon vientioikeutta haetaan sekä selvittämänsä tiedot kohdemaan tuotetta koskevista vaatimuksista ja niiden toteutussuunnitelmasta. Liitteenä tulee olla kohdemaan vaatimusten mukainen näytteenottosuunnitelma eli monitorointiohjelma, josta saa lisätietoa ohjeesta [Vientivalvonnan Oiva-arviointiohjeet hyväksytyille elintarvikehuoneistoille](#) (18518). Monitorointiohjelmaan tulee huomioida raaka-aineiden, valmiiden vientituotteiden sekä talousveden tutkimukset.

Valvoja tarkastaa saamansa dokumentit ja todettuaan ne riittäviksi valvoja tekee laitokseen hyväksyntätarkastuksen.

3.2.Hyväksyntätarkastus

Hyväksyntätarkastuksella tarkastetaan, onko laitoksen Venäjän-viennin omavalvonta riittävää ja täyttävätkö laitoksen tuotanto-olosuhteet ja tuotteet kansallisen ja EU:n lainsäädännön vaatimusten lisäksi Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimukset. Viennin edellytysten voidaan katsoa täyttyvän, kun laitos on huomionnut Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimukset Ruokaviraston ohjeen 18518 mukaisesti. Hyväksyntätarkastuksista tehdään vapaamuotoinen tarkastuspöytäkirja sen pohjalta.

3.2.1. Valvojan tarkastuksen valmistelu ja tarkastuksen kulku

Viennin hyväksyntätarkastukset on tehty laitokselle ennakoon ilmoitettuna ajankohtana. Ennen tarkastusta laitokselta voidaan pyytää seuraavia asiakirjoja:

- Vapaamuotoisesti laitoksen perustiedot, vietävät tuotteet, kohdemaan tai kohdemaat, johon vientioikeutta haetaan sekä toimijan selvittämät tiedot kohdemaan tuotetta koskevista vaatimuksista ja niiden toteutus suunnitelmasta. Liitteenä tulee olla kohdemaan vaatimusten mukainen näytteenottosuunnitelma eli monitorointiohjelma
- Asemapiirros
- Pohjapiirros, jossa näkyy hygienia-aluejako, sulkutilat, vesipisteet sekä henkilöiden, raaka-aineiden, tuotteiden, sivutuotteiden ja pakkausmateriaalien kulkureitit sekä eri tilojen nimet/käyttötarkoitukset
- Syöttikartta yhden tai useamman Venäjälle vietäväksi aiotun tuotteen HACCP-ohjelma ja/tai vuokaavio, johon on merkitty kriittiset hallintapisteet

Laitoksen valvojan tavoitteena on tehdä tarkastus niin hyvin ja perusteellisesti, että mahdollisessa Euraasian talousliiton tai Venäjän viranomaisten tarkastuksessa ei tulisi vastaan sellaisia puutteita tai laiminlyöntejä, jotka aiheuttaisivat laitokselle vientirajoituksen.

Tarkastukseen kuuluvat aloituskeskustelu, laitoskierros ja loppukeskustelu. On tärkeää, että laitoksen henkilöstöstä on koko tarkastuksen ajan paikalla ainakin laatu- ja omavalvontavastaava. Lisäksi laitoskierroksen aikana jokaisen osaston esimies esittelee oman osastonsa. Osastojen esimiesten ei ole tarpeen osallistua

laitoskierrokseen muualla kuin omalla osastollaan. Laitoksen vientivastaavan on hyvä olla mukana aloitus- ja loppukeskusteluissa.

Laitostarkastuksella otetaan valokuvia erityisesti epäkohdista tarkastuspöytäkirjan tueksi. Laitoksen valvojan ei ole välttämätöntä toimittaa kuvamateriaalia tarkastuksen jälkeen laitokselle. Tästä syystä laitoksen edustajia on syytä pyytää kuvaamaan tarkastuksella samat kohteet kuin tarkastuksen suorittaja, jolloin havaittujen epäkohtien korjaaminen selkeytyy.

Laitoksen valvoja kiinnittää erityistä huomiota Euraasian talousliiton vaatimaan monitorointiohjelmaan eli näytteenottosuunnitelmaan, koska se on keskeisessä roolissa tuoteturvallisuuden ja siten eläinlääkintötodistusten myöntämisen kannalta. Eläinlääkintötodistuksen allekirjoittava virkaeläinlääkäri joutuu vakuuttamaan tuotteen mikrobiologisesta, kemiallisesta, parasitologisesta (kalastustuotteiden osalta) ja radiologisesta vaatimustenmukaisuudesta.

Venäjän viranomaiset ovat tarkastuksillaan kiinnittäneet huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

1. Monitorointiohjelma
2. Laitoksen henkilökunnan koulutus Venäjän ja Euraasian talousliiton vientivaatimuksista
3. Tuotevarastot
4. Laboratoriotilat ja tutkimukset

3.2.2. Tarkastustuloksen arviointi

Tarkastuksen lopputulokselle on kolme vaihtoehtoa, jotka kirjataan ylös vapaamuotoiseen tarkastuspöytäkirjaan:

- **Laitos täyttää Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimukset riittävässä määrin** (hyväksyntä, ei poikkeamia). Laitos täyttää (täysin) sille asetetut laitoshyväksynnän edellyttämät vaatimukset sekä Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimukset.
- **Laitos täyttää Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimukset riittävässä määrin edellyttäen, että laitos toimittaa**

asianmukaisen suunnitelman korjaaville toimenpiteille (ehdollinen hyväksyntä, pieniä poikkeamia). Laitoksen toiminnassa on epäkohtia. Laitoksen valvoja joko määrää korjaaville toimenpiteille aikataulun (elintarviketurvallisuuden vaarantavat epäkohdat) tai sopii laitoksen kanssa korjaavien toimenpiteiden aikataulun (muut kuin elintarviketurvallisuuden vaarantavat epäkohdat). Laitoksen valvoja valvoo, että korjaavat toimenpiteet toteutetaan sovitussa aikataulussa ja dokumentoi seurannan.

- **Laitos ei täytä Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimuksia** (hylkääminen, huomattavia poikkeamia). Laitos ei tarkastuksen perusteella täytä sille asetettuja laitoshyväksynnän edellyttämiä (EU:n ja kansallisia) vaatimuksia tai Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimuksia. Vakavia elintarviketurvallisuutta vaarantavia epäkohtia / puutteita monitorointiohjelmassa, sen toteutuksessa tai laitoksen muussa toiminnassa. Tarkastus voidaan uusida (laitos voidaan arvioida uudestaan), kun laitos on korjannut havaitut puutteet.

Jos tarkastuspöytäkirjassa edellytetään korjaavia toimenpiteitä, toimijan on laadittava suunnitelma ja aikataulu korjaavista toimenpiteistä ja suunnitelma on toimitettava laitoksen valvojalle arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi. On suositeltavaa, että laitos laatii suunnitelman ja aikataulun korjaavista toimenpiteistä taulukkomuotoisena, jolloin laitoksen valvoja voi lisätä omat korjaavien toimenpiteiden seurantaan liittyvät huomionsa samaan taulukkoon.

Alkuperäinen tarkastuspöytäkirja jää tarkastuksen tehneelle laitosta valvovalle viranomaiselle ja kopio siitä toimitetaan laitokselle ja Ruokavirastolle osoitteeseen europaasia@ruokavirasto.fi.

Asiakirjojen kopiot voi lähettää myös postitse osoitteeseen:

Ruokavirasto
Kirjaamo
Mustialankatu 3
00790 Helsinki

3.2.3. Korjaavat toimenpiteet tarkastukselta ja niiden seuranta

Laitoksen valvoja voi todeta korjaavat toimenpiteet tehdyksi tapauskohtaisesti laitoksen toimittamien asiakirjojen, valokuvien tai valvojan tekemän tarkastuskäynnin perusteella. Tapauskohtaisesti Ruokavirasto voi pyytää asiakirjoja tai kuvia arvioidakseen korjaavien toimenpiteiden riittävyttä.

Kun laitoksen valvoja toteaa korjaavat toimenpiteet suoritetuiksi, hän voi todeta Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimusten täyttyvän. Vientihyväksyntäprosessi etenee vasta sitten, kun laitoksen valvoja on ilmoittanut Ruokavirastoon laitoksen suorittaneen korjaavat toimenpiteet.

Ruokavirastoon on toimitettava:

- laitoksen korjaavien toimenpiteiden suunnitelma ja
- valvojan allekirjoituksella ja virkaleimalla vahvistettu lausunto (joko erillisenä tai lisättynä korjaavien toimenpiteiden suunnitelmaan):
”Laitos (hyväksyntänumero ja nimi) on suorittanut tarkastuspöytäkirjassa (pvm) edellytetyt korjaavat toimenpiteet ja täyttää Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimukset.”

3.2.4. Vientihyväksyntätarkastuksen jälkeiset Ruokaviraston toimet

Kun tarkastuskäynnillä mahdollisesti määrätyt korjaavat toimenpiteet on tehty ja Ruokavirasto katsoo laitoksen toiminnan ja sen valmistamien tuotteiden täyttävän Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimukset, Ruokavirasto esittää kirjallisesti laitoksen lisäämistä Venäjän viranomaisen ylläpitämään hyväksytyjen laitosten luetteloon.

Venäjän viranomainen päättää, myöntääkö se laitokselle vientihyväksynnän ja ilmoittaa päätöksestä virallisella kirjeellä Ruokavirastolle. Venäjän tai Euraasian talousliiton viranomainen saattaa myös ilmoittaa, että sen tulee tarkastaa laitos ennen vientihyväksynnän myöntämistä. Ruokavirasto ilmoittaa laitoksen valvojalle ja laitokselle Venäjän viranomaisen vastauksen sisällöstä. Vientihyväksynnän saamisessa saattaa kulua kuukausia tai jopa vuosia.

Ennen vientihyväksynnän saamista laitos ei voi toimittaa tuotteitaan vietäväksi Venäjälle suoraan eikä minkään muunkaan laitoksen kautta.

Laitoksen tuotteita ei myöskään saa käyttää Venäjälle vietävien tuotteiden raaka-aineena missään laitoksessa.

4. Eläinlääkintötodistukset

Elävien eläinten ja eläimistä saatavien tuotteiden viennissä käytetään vientieräkohtaisia eläinlääkintötodistuksia. Niiden tarkoitus on todistaa viennin kohdemaan viranomaiselle, että vietävä eläin tai tuote ei ole vaaraksi ihmisten tai eläinten terveydelle ja että se täyttää kohdemaan asettamat vientiehdot.

Eläinlääkintötodistuksia myöntävät Euraasian talousliiton verkkotentin suorittaneet virkaeläinlääkärit. Tarvittaessa myös toisen valvontayksikön valvoja voidaan valtuuttaa myöntämään eläinlääkintötodistuksia vientilaitokselle.

Viennissä Euraasian talousliiton maihin on käytössä eläinlääkintötodistuksia, jotka ovat joko:

- EU:n ja kyseisen vientimaan/tulliliiton/Euraasian talousliiton välillä sovittuja tai
- Euraasian talousliiton ylläpitämiä yleistodistuksia kaikille vientimaille. Näissä vientiehdot ovat usein tiukemmat kuin EU:n sopimissa todistuksissa.
- Sähköisiä TRACES-järjestelmässä täytettäviä todistuksia.

Silloin kun vietävälle tuotteelle vaaditaan käytettäväksi eläinlääkintötodistusta, tulee tuotteen ja sen tuotannon täyttää todistuksessa olevien vakuutusten mukaiset vaatimukset. Kohdemaiden välille sovittuja todistuksia käytetään aina **ensisijaisesti**, sillä niiden ehdot ovat usein suotuisammiksi neuvoteltuja kuin Euraasian talousliiton yleisissä todistuksissa. Kun haluat viedä Venäjälle EU:n kanssa sovitulla todistuksilla, käytetään lähtökohtaisesti sähköistä TRACES-järjestelmää.

TRACES-järjestelmää käytetään niin EU-maiden välisessä sisämarkkinakaupassa (eläimet ja eläinperäiset tuotteet) kuin viennissä EU:n ulkopuolisiin maihin. Järjestelmää ylläpitää Euroopan komissio, ja sitä käyttävät viranomaiset ja yritykset. Vientitodistukset löytyvät yhä niin kutsutusta classic TRACES-järjestelmästä, kun taas tuontitodistukset on siirretty uuteen TRACES-NT järjestelmään.

Lisätietoja todistuksista ja TRACES-järjestelmästä saat internetsivuiltamme <https://www.ruokavirasto.fi/yriytykset/tuonti-ja-vienti/vienti-eun-ulkopuolelle/maakohtaista-vientitietoa-kontissa/eurasian-talousliitto/venaja/> sekä ohjeista:

- [**Viralliset todistukset elintarvikkeiden, rehujen, elävien eläinten ja eläimistä saatavien tuotteiden viennissä**](#) (Ruokaviraston ohje 18509)
- [**Ohje terveystodistusten laatimisesta TRACES-järjestelmässä viennissä EU-maiden ulkopuolelle**](#) (Ruokaviraston ohje 18517)

4.1. Lisävaakuudet eläinlääkintötodistuksiin

Joissakin tapauksissa Venäjän tai Euraasian talousliiton viranomainen voi vaatia varsinaisen eläinlääkintötodistuksen lisäksi lisävaakuustodistuksen. Ruokavirasto tiedottaa lisävaakuutusten käytöstä laitosten valvoja tapauskohtaisesti erikseen. Mahdolliset lisätodistusasiat hoidetaan aina Ruokaviraston kautta eikä lisävaakuutustodistuksia myönnetä esim. viejän asiakkaan pyynnöstä.

5. Viennin rajoitukset

Kohdemaaj ja Ruokavirasto voi asettaa Suomesta vietäville tuotteille yleisiä vientirajoituksia, jotka voivat perustua esimerkiksi Suomen muuttuneeseen eläntautitilanteeseen. Mahdolliset vientirajoitukset on tarkistettava ennen eläinlääkintötodistusten myöntämistä. Ajankohtaiset tiedot viennin yleisistä rajoituksista päivitetään Ruokaviraston internetsivuille:

<https://www.ruokavirasto.fi/yriytykset/tuonti-ja-vienti/vienti-eun-ulkopuolelle/vientirajoitukset/>

Venäjän asettamista yleisistä tuotekohtaisista vientirajoituksista saa lisätietoa [Ruokaviraston internetsivuilta](#).

Euraasian talousliiton kohdemaiden vientiin hyväksytyjen laitosten listoille voidaan asettaa vientikieltoja, jotka näkyvät kohdemaiden internetsivuilla (katso ohjeen kohta 2). Euraasian talousliittoon kuuluvan maan viranomainen voi asettaa laitoksen esimerkiksi tehostettuun tarkkailuun tai asettaa laitokselle väliaikaiset tuontirajoitukset, jos

vietävä tuote tai tuotteen valmistanut laitos ei täytä Euraasian talousliiton vaatimuksia.

Kun laitos on asetettu tehostettuun tarkkailuun tai sille on asetettu viennin rajoituksia, toimija ja/tai laitoksen valvoja tiedottaa asiasta Ruokavirastoa osoitteeseen auraasia@ruokavirasto.fi. Valvoja tekee laitokselle tarkastuksen ja laatii Ruokavirastolle asiasta selvityksen. Mikäli laitoksen valvoja havaitsee laitoksen toiminnassa puutteita, on toimijan ryhdyttävä välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin ja toimitettava valvojalle selvityksen laatimiseksi vaadittavat tiedot.

Venäjän viranomaisen lisäksi laitosta valvova viranomainen ja Ruokavirasto voivat asettaa laitokselle vientirajoituksen, jos laitoksen valvojan tai Ruokaviraston suorittamassa tarkastuksessa havaitaan, että laitos tai laitoksen valmistama tuote ei enää täytä asetettuja vaatimuksia (EU:n, kansalliset tai Euraasian talousliiton ja Venäjän vaatimukset). Tällöin laitoksen tuotteille ei voida myöntää eläinlääkintötodistuksia.

Mikäli rajoituksen on asettanut laitoksen valvoja, on hänen ilmoitettava asiasta välittömästi Ruokavirastolle (auraasia@ruokavirasto.fi). Rajoitus puretaan vasta sitten, kun on saatu vakuudet siitä, että epäkohdat on korjattu ja että laitos ja sen valmistama tuote täyttävät edellä mainitut vaatimukset.

5.1. Kohdemaan lisättyyn valvontaan ja tuontirajoitukseen liittyvät selvityspyynnöt

Euraasian talousliiton viranomainen saattaa asettaa vieviä laitoksia tarkkailuun (enhanced control). Syynä voi olla esim. bakteerilöydös laitoksen tuotteessa. Yleensä vientirajoitukset liittyvät viedyissä tuotteissa havaittuihin mikrobiologisiin tai kemiallisiin raja-arvojen ylityksiin. Myös puutteellinen valvonta voi johtaa viennin rajoituksiin. Kun kyseessä on ensimmäinen tapaus, kohdemaan viranomainen valvoo tehostetusti laitokselta toimitettavia tuotteita. Jos kohdemaan viranomainen tekee laitoksen tuotteesta uuden esim. bakteerilöydöksen, väliaikaiset tuontirajoitukset (temporary restriction) asetetaan voimaan laitoksen tuotteille. Jos laitokselle on asetettu tuontirajoitus Venäjän viranomaisen toimesta, sen valmistamia tuotteita ei voi viedä Venäjälle ennen kuin rajoitus poistetaan. Tuontirajoitukset

ovat nähtävillä kohdemaiden vientiin hyväksytyjen kolmansien maiden laitoslitoissa (kts. tämän ohjeen kohta 2).

Kohdemaan viralliset selvityspyynnöt tuontirajoituksista ja lisätystä kontrollista toimitetaan Ruokavirastoon. Ruokavirasto toimittaa kyseisen pyynnön laitokselle ja sen valvojalle tiedoksi ja pyytää laitoksen valvojaa tekemään laitokselle tarkastuksen löydöksen syyn selvittämiseksi. Laitoksen valvoja laatii tarkastuksesta vapaamuotoisen tarkastuspöytäkirjan, joka toimitetaan Ruokavirastoon osoitteeseen europaasia@ruokavirasto.fi sekä toimijalle. Ruokavirasto kokoaa materiaalin Venäjän viranomaiselle toimitettavaan kirjeeseen.

Jos selvitystä voidaan pitää riittävänä, Ruokavirasto laatii sen pohjalta vastineen selvityspyynnöön ja toimittaa sen edelleen kohdemaan viranomaiselle arvioitavaksi. Kohdemaan viranomaisen päättää virallisen viranomaiskirjeen perusteella tuontirajoitusten poistamisesta tai jatkamisesta.

Laitoksen valvojan on tapauskohtaisesti harkittava, onko kyseisen tuotteen tai tuoteryhmän vienti laitoksesta syytä keskeyttää, kunnes asia on tutkittu ja saatu varmistettua, että mahdollinen epäkohta ei aiheuta vaaraa elintarviketurvallisuudelle.

5.2. Selvityksen sisältö

Selvityksessä Venäjän viranomaisille tulee kertoa löydöksen mahdolliset syyt, seuraamukset ja laitokselta edellytetyt sekä laitoksen tekemät korjaavat toimenpiteet määräaikoineen. Selvitystä varten valvojalla on oltava käytettävissään tarvittavat aineistot raaka-aineista, tuotteista, laitoksessa käytettävästä vedestä ja prosessiolosuhteista. Laitoksen tulee pääsääntöisesti ottaa ylimääräisiä näytteitä Venäjän viranomaisen raportoiman ongelman selvittämiseksi. Sopiva määrä vaihtelee, mutta kaikki näytteet tulee ottaa havaitun ongelman ilmenemisen jälkeen valmistetuista eristä. Tarvittaessa otetaan myös viranomaisnäytteitä. Tutkimuspöytäkirjat toimitetaan tarvittaessa Ruokavirastoon.

Selvitykseen tulee:

- Viite, jossa mainitaan Venäjän eläinlääkintä ja kasvinterveyslaitoksen kirjeen diaarinumero ja päiväys.
- Otsikko: esim. ”Selvitys kala-alan laitoksessa tehdystä Venäjänviennin tarkastuksesta”.
- Selvityksen alussa kerrataan lyhyesti, mistä laitoksesta (laitostunnus ja nimi), mistä tuotteesta ja vientierästä (eläinlääkintötodistuksen numero ja myöntöpäivä) sekä mistä löydöksestä (mainittu Venäjän viranomaisen kirjeessä Ruokavirastolle) on kyse.
- Kerrotaan, mihin seikkoihin tarkastuksella kiinnitettiin huomiota, mitä käytiin lävitse ja miksi juuri nämä seikat tarkastettiin.
- Kerrotaan, suoritettiin viranomaisnäytteenotto ja mistä / oliko aiempia tutkimuksia.
- Kuvataan laitoksen oma näytteenotto.
- Kerrotaan, mitä tarkastuksessa ja näytteissä havaittiin, todettiin epäkohtia, edellyttiinkö korjaavia toimenpiteitä ja missä määrääjassa.
- Kuvataan korjaavien toimenpiteiden seuranta (esim. taulukko) ja mihin toimenpiteisiin laitos on ryhtynyt. Onko laitos esim. lisännyt näytteenottotiheyttä tai tehostanut muutoin omavalvontaansa.
- Kerrotaan, onko Venäjän viranomaisen tekemälle löydökselle todettu tarkastukseen perustuen syytä ja onko kyseessä ollut yksittäinen tapaus vai onko syyllä ollut tai voinut olla vaikutusta muihin valmistuseriin.
- Yhteenvedo tarkastuksesta ja sen loppuun laitoksen valvojan lausunto siitä, täyttävätkö tuotteet tulliliiton ja/tai Venäjän vaatimukset.
- Allekirjoitus ja virkaleima.

6. Palautuserät

Euraasian talousliiton viranomainen voi palauttaa Suomeen eläinperäisiä elintarvikkeita sisältävän vientierän, joka ei täytä viennin vaatimuksia. Palautuksen syy voi olla esimerkiksi tuotteessa, pakkauksissa tai asiakirjoissa havaittu virhe tai puute. Erä voidaan palauttaa alkuperälaitokseen eli laitokseen, jossa erän eläinlääkintötodistus on myönnetty. Erä tulee palauttaa hallitusti ja kontrolloituna takaisin alkuperäpaikkaansa ja paikallinen viranomainen kuittaa sen saapuneeksi.

Tuotteiden lähetysten mukana on oltava lähtökohtaisesti seuraavat asiakirjat (EU:n delegeoitu asetus tiettyjen eläinten ja tavaroiden lähetysten, jotka ovat peräisin unionista ja palautetaan sinne jonkin kolmannen maan evättyä niiltä pääsyn, erityistä virallista valvontaa koskevien sääntöjen osalta (EU) 2019/2074):

- Virkaeläinlääkärin myöntämä alkuperäinen eläinlääkintötodistus, sen IMSOC:iin toimitettu sähköinen vastine tai sen oikeaksi todistettu jäljennös
- Alkuperälaitoksen virkaeläinlääkärin ilmoitus siitä, että he ottavat palautuserän vastaan, ellei lähetys palaa lähetyksen alkuperälaitokseen, joka sijaitsee samassa jäsenvaltiossa kuin rajatarkastusasema, joka on lähetyksen saapumispaikka Euroopan unionissa
 - o Palautuslupa voi olla vapaamuotoinen, esim. sähköpostiviesti, jossa on erän yksilöivät tiedot, ja josta käy ilmi, että erä voidaan palauttaa alkuperälaitokseen.
- Kohdemaan viranomaisen myöntämä vakuus, jossa kuvataan maahanpääsyn eväämisen syy, kolmannessa maassa tapahtuneen purkamisen ja uudelleenlastaamisen paikka ja päivämäärä sekä vahvistetaan ettei vientierään ole tehty muuta käsittelyä kuin purku, varastointi hygieenisissä ja tuotteiden vaatimissa olosuhteissa ja hygieenisesti suoritettu uudelleenlastaus
 - o Venäjän kanssa on sovittu Non-manipulation declaration dokumentista, jossa Venäjän viranomaisen vakuuttaa yllä olevat ehdot ja se täytetään palautuserän mukaan. Malli dokumentista löytyy mm. EU komission internetsivuilta:
https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/ia_eu-ru_sps-req_mou_animal_20060404.pdf

Rajatarkastusasemalla palautuserälle on tehtävä eläinlääkinnällinen rajatarkastus, jossa asiakirjat ja palautuserä tarkastetaan. Jos alkuperäpaikka on toisessa kohdemaassa kuin rajatarkastusasema, saapumisrajatarkastusaseman toimivaltaisen viranomaisen on valvottava lähetyksen kuljetusta ja saapumista alkuperäpaikkaan.

Laatija Ylitarkastaja

Asta Komulainen

Hyväksyjä Jaostopäällikkö

Tuula Lundén